

BIULETYN BALTYSKI

Podaje wiadomości bieżące z Łotwy oraz perjodycznie z Estonji i Finlandji.

W I L N O

nr.

Wilno, dnia 5 grudnia 1931 r.

6.

Treść numeru:

LOTWA.

1. Kolejny antypolski artykuł "Pehdeja Brihdi". 2. Historia komunikacji kolejowej na Łotwie. 3. Sprawa zakupu zboża w ujęciu "Sozialdemokratsa". Kronika bieżąca: 4. Nowy rząd łotewski. 5. Deficyt budżetowy Łotwy. 6. Z piac sejmku łotewskiego. 7. Ruch nacjonalistyczny w szkołach niemieckich na Łotwie.

-----so0oo-----

1. Kolejny antypolski artykuł "Pehdeja Brihdi".

"Pehdeja Brihdi" Nr. 73 z dn. 3.XII.31 r. Art. p. t. "Znowu polska galówka". Streszczenie.

Wszyscy pamiętają jak gorliwie szkoły i towarzystwa polskie na Łotwie obchodzili w r. b. wszelkie państwowe święta polskie: 3-go Maja, 11 listopada i t. d. Podczas świąt tych, w których brało udział przedstawicielstwo państwa ościennego "Polacy" łotewscy podawali hołd Państwu Polskiemu, uważając siebie, jak gdyby za jego obywateli. W kościołach katolickich odbywały się uroczyste nabożeństwa, na które księża ściągali, zwłaszcza młodzież i szkoły. Gdy jednak władze łotewskie jąły się odpowiednich kroków i działać zaczęła komisja śledcza w sprawie polonizacji, Polacy na pewien czas ucichli. Od czasu do czasu jednak dają się wciąż słyszeć motywy Wielkiej Polski. Dyneburski organ Polaków "Nasz Głos" /wychodzi zamiast zamkniętego "Dzwonu"/, który egzystuje za pieniądze otrzymane z zagranicy, zamieścił patryjotyczny artykuł wstępny o historycznym dla Polski święcie listopadowym, przypominając dawną przedrozbiorową Polskę, kiedy to należała do niej i Letgalja. "W obecnych warunkach - pisze "Nasz Głos" - my, Polacy nie możemy publicznie uroczystych aktów, jak to było dawniej. Jednakże Polacy i dziś jeszcze wspominają bohaterów listopadowych".

Organizacje polskie na Łotwie wciąż jeszcze nie mogą się obejść bez opieki zagranicznej. Nie tak dawno jeszcze przedstawiciele Polski czynnie się wtrącali do życia szkół polskich na Łotwie, jako najwyżsi "protektorzy". Dawny ten duch w dalszym ciągu w towarzystwach polskich pozostał. 24 listopada r. b. odbyło się w Rydze roczne zebranie polskiego związku akademickiego pod kierownictwem znanych działaczy polskich Napoleona Liberisa i Łapińskiego. W zebraniu tem wzięli udział urzędnicy znanego przedstawicielstwa państwa ościennego w pełnym składzie. Wspomniany związek akademicki rozporządza znacznymi środkami, które przeważnie płyną z zagranicy. Związek ten zastępuje poczęści organizację zlikwidowanych "dzwonników" /skupiających się przy piśmie "Dzwon". Przedstawiciele związku akademickiego biorą częstokroć zagranicą udział w różnych polskich kongresach politycznych.

2. Historia komunikacji kolejowej na Łotwie.

"Dziesięciolecie Łotwy 1928r." Streszczenie:

W dn. 29 listopada przejął rząd łotewski od ustępujących okupacyjnych władz niemieckich drogą zawartej umowy cały tabor kolejowy. Niemcy ustępując wywieźli jednak co cenniejszy materiał. Właściwie więc koleje łotewskie dźwigać się zaczęły z upadku dopiero po uwolnieniu Łotwy od Niemców, bolszewików i bermontowców. Obecnie Łotwa rozporządza kolejami, które charakteryzują cyfry następu-

jące: 4,2 km. kolei na 100 km.kw. i 14,7 km.kolei na 10 tys.ludności. Od 16 sierpnia 1919 r. do 16 sierpnia 1928 r. zbudowano 134 nowe mosty o ogólnej długości 1174 m. i odremontowano 226 mostów o długości 2954 m. Zbudowano pozatem 45 stacyj kolejowych.

Obecnie koleje łotewskie rozporządzają 237 lokomotywami szerokotorowymi. Codziennie w ruchu znajduje się przeciętnie 279 pociągów, w tem 162 osobowe i 107 towarowych. Wartość ruchomego i nieruchomego majątku kolei łotewskich wynosi 371 milj. zł. Dochód kolei wyniósł w 1928 r. 41.597 tys. zł.

3. Sprawa zakupu zboża w ujęciu "Socjaldemokrata".

"Socjaldemokrata" Nr.271 z dn.2.XII.31 r. Art.p.t. "Kwestja zakupu zboża". Streszczenie.

Mimo tego, że skarb państwa jest pusty i wszystkie rezerwy są już wyczerpane, rząd kontynuuje zakup zboża, płacąc ceny, przewyższające kilkakrotnie ceny na rynkach światowych. Rząd motywuje to tem, że trzeba ratować przed kryzysem rolnictwo. Jednakże utrzymanie sztuczną drogą wysokich cen na zboże i wspieranie rolników kosztem państwa i spóżywców niema obecnie żadnego usprawiedliwienia. O ile się udziela poparcia, to należy udzielać go słusznie, by korzyści zeń rolnicy istotnie poparcia potrzebujący oraz osadnicy, którzy znajdują się obecnie w krytycznych warunkach. Pozatem należałoby się domagać, by te wielkie ofiary istotnie zmniejszyły kryzys gospodarczy.

4. Nowy rząd łotewski.

W dn.4 grudnia p. Skujeniek odczytał deklarację rządową. Teki w nowym Gabinetcie zostały podzielone jak następuje: premier, min. Spraw Wewn. i p.o. ministra Finansów - Skujeniek, minister Wojny gen. Balodis, min. Sprawiedliwości i Oświaty Koeninsz, min. Spraw Zar. Zarninsz, Komunikacji Kursits, Opieki Społ. Ruguls i Rolnictwa Gulbis.

5. Deficyt budżetowy Łotwy.

Jak podaje "Socjaldemokrata" /Nr.271/, deficyt budżetowy Łotwy wynosi 55 milj. zł.

6. Zpraca sejmiku łotewskiego.

Jak podaje "Jaunakas Zinas" /Nr.271/, sejm debatował w dn.1 grudnia nad projektami ustaw o uregulowaniu łotewskiego rynku mięsa i redukcji płac wyższych urzędników. Oba te projekty zostały przekazane odnośnym komisjom.

6. Ruch nacjonalistyczny w szkołach niemieckich na Łotwie.

Jak podaje "Erihva Zeme" /Nr.271/ sejmowa komisja oświatowa rozpatrywała sprawę szerzenia się ruchu nacjonalistycznego w szkołach niemieckich na Łotwie. Zarzuca się uczniom szkół niemieckich głównie to, że nie mówią oni nigdy o Łotwie jako o ojczyźnie. Debaty w tej sprawie nie zostały jeszcze ukończone.

17